
Rīgā, 2016. gada _____
z. v.

MĀKSLAS
30P 211 01 1

Profesionālās izglītības programmas veids	Profesionālās pilnveides izglītības programma
Profesionālās izglītības programmas nosaukums	Muzeju darbības pamati
Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	Vidējā
Profesionālās izglītības programmas īstenošanas ilgums	160 stundas
Izglītības dokuments, kas apliecina profesionālās izglītības programmas apguvi	Apliecība par profesionālās pilnveides izglītību

SASKAŅOTS

Dibinātājs: Latvijas Republikas
Kultūras ministrija

Latvijas Nacionālais kultūras
centrs

2016. gads

Programmas apraksts

Profesionālās izglītības programmas mērķis:

Izglītības procesa rezultātā sniegt izpratni un zināšanas par muzeju kā vienu no kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas, izpētes un popularizēšanas veidiem, bagātināt izpratni par dažādu profilu muzeju darbības specifiku un aktualitātēm muzeju jomā.

Profesionālās izglītības programmas vispārējie un profesionālie uzdevumi:

1. Sniegt teorētiskas zināšanas par muzeja kā institūcijas praktisko darbību un filozofiju, ietverot zināšanas par muzeju attīstības vēsturi un nozares normatīvo bāzi, lomu sabiedrībā un galvenajām muzeja funkcijām: vērtību uzkrāšanu un saglabāšanu, pētniecību, komunikāciju;
2. Sniegt zināšanas par darbu ar muzeja krājumu: krājuma veidošanas politika, priekšmetu glabāšana un saglabāšana, priekšmetu signēšana, uzskaitē, izmantošana muzeja darbā u.tml.;
3. Sniegt teorētiskas zināšanas par muzeja kā organizācijas darbību, gūstot ieskatu muzeju menedžmenta, mārketinga, iekšējās un ārējās komunikācijas jautājumos;
4. Sniegt zināšanas praktiskajā darbā ar ekspozīciju un izstāžu veidošanu un darbu ar apmeklētājiem, t.sk. pamatiemaņas muzejpedagoģijā;
5. Veicināt prasmi patstāvīgi analizēt dažādu profilu muzeju specifiku un darbību, izvērtēt to kvalitāti;
6. Veicināt tieksmi profesionāli pilnveidoties, sekot muzeju jomas aktualitātēm un jaunākajām tendencēm, sadarboties ar nozares speciālistiem.

Mācību metodes: lekcijas, praktiskās nodarbības, diskusijas, patstāvīgie uzdevumi, grupu darbs.

Profesionālās izglītības programmas apguves kvalitātes novērtēšana:

Izglītojamie, kuri apguvuši izglītības programmu un saņēmuši vērtējumu ne zemāku par „gandrīz viduvēji” – „4 balles” vai „ieskaitīts” visos izglītības programmas mācību priekšmetos, kā arī nokārtojuši noslēguma pārbaudījumu, saņem apliecību par profesionālās pilnveides izglītību.

Tālākās izglītības iespējas: turpināt izglītoties citās izglītības programmās.

MĀCĪBU PLĀNS

Mācību priekšmeti	Pārbaudījuma veids	Kontaktstundas		
		Teorija	Praktiskās mācības	Kopā
Muzejs kā institūcija un tā darbības aspekti	Ieskaite	25	2	27
Darbs ar muzeja krājumu	Ieskaite	33	22	55
Pētnieciskais darbs muzejā	Ieskaite	6	5	11
Muzeju komunikācija ar sabiedrību	Ieskaite	47	18	65
Noslēguma pārbaudījums	Ieskaite	2	0	2
		113	47	160

Programmu sagatavoja Latvijas Kultūras akadēmijas studiju programmu direktora p.i. Agnese Treimane

Rīgā, 2016. gada _____

z. v.

Muzejs kā institūcija un tā darbības aspekti

Apjoms stundās:

teorija 25 stundas
praktiskās mācības 2 stundas
kopā 27 stundas

Mērķis un uzdevumi:

1. Sniegt teorētiskas zināšanas par muzeju darbības filozofiju, attīstības vēsturi un pastāvēšanas kontekstu pasaulē un Latvijā, muzeju veidiem, kā arī muzeja kā institūcijas darbības specifiku – tā funkcijām, pārvaldību un menedžmentu.
2. Sniegt zināšanas turpmākai programmas apguvei.

Nr. p.k	Tēmas	Apakštēmas	Taksonomijas līmenis	Stundu skaits			Pārbaudījums
				Teorija	Praktiskās mācības	Kopā	
1.	Ievads muzeja kā institūcijas darbības filozofijā un vēsturē	1.1. Muzeju fenomena būtība 1.2. Muzeja termina izcelsme un definēšanas iespējas 1.3. Muzealizācijas procesa būtība 1.4. Muzeju pamatfunkcijas, to nozīme muzeja darbā 1.5. Muzeju attīstības vēsture pasaulē un Latvijā, mūsdienu tendences 1.6. Muzeju darbības normatīvā bāze, nozares stratēģija un valsts kultūrpolitika. Nozares pārvaldības mehānismi (akreditācija, Nacionālais muzeju	Izpratne	6		6	Ieskaite

		krājums u.c.) 1.7. Muzeja vīzijas, misijas, stratēģijas un politiku formulēšana 1.8. Muzeja darbinieks, tā kompetences un profesionalitāte					
2.	Muzeju menedžments un darba organizācija	2.1. Muzeja darbības izvērtēšana 2.2. Muzeju menedžmenta pamatprincipi un pieejas 2.3. Muzeju administrēšana 2.4. Muzeja kā organizācijas būtība, tā darba organizācijas metodes 2.5. Muzeja finansiālās un saimnieciskās un darbības organizācija 2.6. Vadītāja kompetences un funkcijas muzejā	Izpratne, pielietošana	8	2	10	Ieskaite
3.	Dažādu muzeju darbības specifika	3.1. Muzeju darbības specifika atkarībā no muzeja profila 3.2. Muzeju darbības specifika atkarībā no muzeja statusa	Izpratne	8		8	Ieskaite
4.	Noslēguma pārbaudījums			1			Ieskaite
			Kopā	25	2	27	

Izmantotie avoti / ieteicamā literatūra:

1. Ambroizs, T., K. Peins. *Muzeju darbības pamati*. Rīga: Muzeju valsts pārvalde, 2002.
2. Burcaw, Ellis G. *Introduction to Museum Work*. 3rd ed. New York: Altamira Press, 1997.
3. Devalē, Andrē, Fransuā Meress. *Muzeoloģijas pamatjēdzieni*. Rīga: Baltijas Muzeoloģijas veicināšanas biedrība, 2012.
4. Edson, Gary, David Dean. *The Handbook for Museums*. London: Routledge, 1994.

5. ICOM profesionālās ētikas kodekss. Barselona: ICOM, 2000. Pieejams:
http://www.latvia.icom.museum.lv/LV/Dokumenti/ICOM_etikas_kodekss_Lv.pdf
6. Lord, G.D. [ed.] *The Manual of Museum Planning*. 2.ed. Altamira Press, 2003.
7. *Muzeoloģijas terminu vārdīca*. Rīga: Latvijas Muzeju asociācija, 1997.
8. *Running a Museum. A Practical Handbook*. ICOM: Paris, 2004.
9. Šola, Tomislavs S. *Še mūžība vairs nemājo*. Rīga: Baltijas Muzeoloģijas veicināšanas biedrība, 2015.
10. Vaidahers, Frīdrihs. *Īsais kurss muzeoloģijā*. Rīga: Muzeju valsts pārvalde, 2009. Muzeju likums (17.01.2006.): <http://likumi.lv/doc.php?id=124955>
11. MK noteikumi “Muzeju akreditācijas noteikumi” Nr. 532 (27.06.2006):
<http://likumi.lv/doc.php?id=138894>
12. MK noteikumi „Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu” Nr.956 (21.10.2006):
<http://likumi.lv/doc.php?id=148769>

Rīgā, 2016. gada _____

z. v.

Pētnieciskais darbs muzejā

Apjoms stundās:

teorija 6 stundas
praktiskās mācības 5 stundas
kopā 11 stundas

Mērķis un uzdevumi:

Sniegt zināšanas par pētnieciskā darba nozīmi un lomu muzeja darbībā, veicināt izpratni par pētnieciskā darba specifiku muzejā.

Nr. p.k	Tēmas	Apakštēmas	Taksonomijas līmenis	Stundu skaits			Pārbaudījums
				Teorija	Praktiskās mācības	Kopā	
1.	Pētnieciskais darbs muzejā	1.1. Zinātniskā darba specifika muzejā 1.2. Kolekciju zinātniskā apstrāde 1.3. Zinātniskā darba rezultātu publiskošana 1.4. Materiālās kultūras specifika 1.5. Priekšmetu vēstures un uzskaites īpatnības 1.6. Materiāla vākšana zinātniskā darba ietvaros	Izpratne	6	4	10	Ieskaite
2.	Noslēguma pārbaudījums				1	1	Ieskaite
			Kopā	6	5	11	

Izmantotie avoti / ieteicamā literatūra:

1. Rādiņš, Arnis. *Zinātniskais darbs muzejā*. Rīga: Muzeju valsts pārvalde, 2004.
2. Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs. *Dravniecības un biškopības piederumi*. Rīga: Avots, 1990.
3. Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs. *Tautas mūzikas instrumenti*. Rīga: Avots, 1988.
4. Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs. *Zemnieku telpu apgaismojums*. Rīga: Avots, 1987.
5. *Latvijas PSR vēstures muzeja kokskulptūras*. Katalogs. Rīga: Avots, 1984.
6. Rundāles pils muzejs. *Alva Latvijas mākslas amatniecībā VI-XX gadsimtā*. Rīga: Avots, 1989.
7. *100 Latvijas vēstures relikvijas*. Rīga: Latvijas Avīzes izdevniecība, 2012.

Rīgā, 2016. gada _____

z. v.

Darbs ar muzeja krājumu

Apjoms stundās:

teorija 33 stundas
praktiskās mācības 22 stundas
kopā 55 stundas

Mērķis un uzdevumi:

Sniegt teorētiskas zināšanas un praktiskas iemaņas par muzeja krājuma veidošanas, klasificēšanas, dokumentēšanas, glabāšanas un saglabāšanas pamatprincipiem.

Nr. p.k	Tēmas	Apakštēmas	Taksonomijas līmenis	Stundu skaits			Pārbaudījums
				Teorija	Praktiskās mācības	Kopā	
1.	Priekšmetu nokļūšana muzejā	1.1. Krājuma veidošanas ceļi 1.2. Uz krājumu attiecināmais normatīvais regulējums 1.3. Priekšmetu atribūcija 1.4. Krājuma dokumentācija un uzskaitē 1.5. Īpašuma tiesības un autortiesību aspekts muzeja darbā	Izpratne, pielietošana	12	2	14	Ieskaite
2.	Krājuma komplektēšana un veidošana	2.1. Komplektēšanas principi un politikas 2.2. Krājuma papildināšanas principi 2.3. Kolekciju veidi un to veidošanas principi 2.4. Darbinieku atbildība un pienākumi 2.5. Krājuma mobilitāte (deponēšana, atsavināšana,	Izpratne, pielietošana	6		6	Ieskaite

		izņemšana no krājuma)					
3.	Krājuma klasifikācija un uzskaitē	3.1. Priekšmetu signēšana 3.2. Priekšmetu aprakstīšanas principi 3.3. Krājuma uzskaitē un topogrāfija 3.4. Esības pārbaudes 3.5. Kartotēkas, datu bāzes un Nacionālais muzeju krājuma kopkatalogs 3.6. Darbinieku atbildība	Izpratne, pielietošana	7	7	14	Ieskaite
4.	Krājuma saglabāšana un restaurēšana	4.1. Saglabāšanas jēdziens 4.2. Normatīvās prasības attiecībā uz priekšmetu glabāšanu 4.3. Saglabātību apdraudošie faktori 4.4. Saglabāšanas pasākumi, uzraudzība un kontrole 4.5. Krājuma telpu iekārtojums un vides prasības 4.6. Priekšmetu izvietojums telpās un ekspozīcijās 4.7. Priekšmetu uzglabāšana un droša pārvietošana 4.8. Priekšmetu materiālu daudzveidība un to restaurācija	Izpratne, pielietošana	8	12	20	Ieskaite
5.	Noslēguma pārbaudījums				1	1	Ieskaite
			Kopā	33	22	55	

Izmantotie avoti / ieteicamā literatūra:

1. Ambroizis, T. *Muzeju darbības pamati*. Rīga: Muzeju valsts pārvalde, 2002.
2. ICOM. *Museum Security and Protection. A Handbook for Cultural Heritage Institutions*. Routledge, 1993.
3. Knell, Simon. *Care of Collections*. London: Taylor&Francis, 1994.
4. MK noteikumi „Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu” Nr.956 (21.10.2006): <http://likumi.lv/doc.php?id=148769>
5. *Muzejisko priekšmetu saglabāšana*. Rokasgrāmata. Rīga: Muzeju valsts pārvalde, 2004.
6. Paklone, I. *Muzeju darbība un autortiesības*. Rīga: Muzeju valsts pārvalde, 2001.

Rīgā, 2016. gada _____

z. v.

Muzeju komunikācija ar sabiedrību

Apjoms stundās:

teorija 47 stundas
praktiskās mācības 18 stundas
kopā 65 stundas

Mērķis un uzdevumi:

Sniegt zināšanas un izpratni par muzeja komunikatīvo funkciju, kas ietver darbu ar muzeju apmeklētāju, izstāžu un ekspozīciju veidošanu, muzejpedagoģiju, muzeju mārketingu.

Nr. p.k	Tēmas	Apakštēmas	Taksonomijas līmenis	Stundu skaits			Pārbaudījums
				Teorija	Praktiskās apmācības	Kopā	
1.	Muzeju mārketing	1.1. Mārketinga teorija un mārketinga funkcijas muzejā 1.2. Organizācijas ķermeņa valoda, 7S 1.3. Mārketinga plāna izstrāde atbilstoši mērķauditorijai 1.4. Komunikācijas veidi un barjeras 1.5. Sabiedriskās attiecības 1.6. Preses lapas veidošana 1.7. Sadarbība ar citām institūcijām	Izpratne	10	0	10	Ieskaite
2.	Muzeja tēls un tā komunikācija	1.1. Korporatīvais zīmols, zīmolvedība muzejā 1.2. Komunikācijas līdzekļu kopums un pieejamības barjeras 1.3. Muzeja pakalpojumi un	Izpratne	8	0	8	Ieskaite

		<p> piedāvājuma kopums 1.4. Muzeju komunikācija medijos un sociālajos tīklos</p>					
3.	Mērķauditorijas izpēte	<p> 3.1. Mārketinga pētījumu teorijas 3.2. Informācijas ieguves metodes 3.3. Aptauju veidošanas prakse</p>	Izpratne, pielietošana	4	4	8	Ieskaite
4.	Izstāžu veidošana: plānošana, analīze, noformēšana	<p> 4.1. Ekspozīciju un izstāžu veidošanas politika muzejā 4.2. Izstādes plānošanas posmi un atbildīgās personas 4.3. Izstāžu veidošanas metodes 4.4. Ekspozīcijas vizuālās koncepcijas veidošana sadarbībā ar māksliniekiem 4.5. Izstāžu praktiskā iekārtošana: dizains, stendi, krāsas, apgaismojums 4.6. Tehniskās prasības tekstu veidošanai un izvietojšanai izstādē 4.7. Tekstu piemērotība dažādām auditorijām</p>	Izpratne, pielietošana	10	10	20	Ieskaite
5.	Darbs ar muzeja apmeklētāju	<p> 5.1. Muzeja pieejamības aspekti 5.2. Profesionālā saskarsme 5.3. Darbs ar dažādām auditorijām 5.4. Gida darba specifika 5.5. Pasākumu</p>	Izpratne, pielietošana	14	4	18	Ieskaite

IZGLĪTĪBAS IESTĀDE Latvijas Kultūras akadēmija
 PROGRAMMAS VEIDS Profesionālās pilnveides izglītības programma
 PROGRAMMAS NOSAUKUMS Muzeju darbības pamati
 ĪSTENOŠANAS ILGUMS 160 stundas

		plānošana muzejā 5.6. Muzeja izglītojošais darbs un muzejpedagoģija					
6.	Noslēguma pārbaudījums			1	0	1	Ieskaite
			Kopā	47	18	65	

Izmantotie avoti / ieteicamā literatūra:

1. Dūra, D., L. Bokišs, I. Vītola. *Stunda muzejā. Metodiskais materiāls*. Rīga: Valsts izglītības satura centrs, 2013. Pieejams: http://www.visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/stunda_muzeja.pdf
2. Garjāns, Jānis [sast.] *Muzeju izglītojošais darbs*. Rīga: Latvijas Muzeju asociācija, 1997.
3. Stīvens, R. *Latvijas muzeju tirgus izpēte. Rokasgrāmata*. Rīga: Muzeju valsts pārvalde, 2001.
4. *Stunda muzejā. Muzejpedagoģa rokasgrāmata*. Rīga: Creative Museums, 2014.
5. Znotiņa, Lilita. Muzeja izglītojošā darba organizācija pieaugušo izglītībā. *Tukuma novada kultūrvēsture, 11.sēj.* Rīga: Tukuma muzejs, 2012.

Profesionālās pilnveides īstenošanai nepieciešamie materiāli tehniskie līdzekļi

Nr.p.k.	Materiālo līdzekļu nosaukums (pa veidiem)	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas	
1.1.	auditorija	1
1.2.	materiāli tehniskā bāze nodarbību norises nodrošināšanai	1
	galdi, soli	katram izglītojamajam
	dators	1
	projektors	1
	audio aparatūra	1
	tāfele	1
2.	Darba instrumenti un materiāli	1
2.1.	izdrukāti izdales materiāli par katra mācību priekšmeta tēmu	komplekts katram izglītojamajam
2.2.	pieeja tiešsaistē rokasgrāmatām un NMKK https://www.nmkk.lv/	
2.3.	muzeju krājuma priekšmeti (t.sk. no Eduarda Smiļģa Teātra un Rīgas Kino muzejiem)	
2.4.	priekšmeti un iepakojums (papīrs, turzas, auklas, uzlīmes u.c.) praktiskajām nodarbībām	
2.5.	dažādu materiālu priekšmeti (ādas, koka, tekstila izstrādājumi) restaurācijai	

Latvijas Kultūras akadēmijas profesionālās pilnveides programmas
Muzeju darbības pamati
 pedagoģu profesionālā kvalifikācija

Nr. p.k.	Mācību priekšmeta nosaukums	Prasības pedagoga profesionālajai un pedagoģiskajai izglītībai
1.	Muzejs kā institūcija un tā darbības aspekti	Augstākā izglītība nozarē un pedagoģiskā izglītība atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem
2.	Darbs ar muzeja krājumu	
3.	Pētnieciskais darbs muzejā	
4.	Muzeju komunikācija ar sabiedrību	